

Mentora

Svenska Studiecentralens nyhetstidning 4/2006 **Frivilligt på svenska!**

Gränslösa
gräsrotter

Globen, gräsroten och gränsen

Globen växer och krymper. Människornas rörlighet – både den geografiska och den intellektuella – ökar, om än inte i samma takt som handelsvaror och informationstjänster. Globalisering är en något vag beteckning som just nu skapar *street cred* i samhällsdebatten.

Detta nummer av Mentora försöker inte omfamna hela världen, det vore omöjligt. Däremot försöker vi i några artiklar belysa vad den ökade rörligheten medför i vår lilla del av världen. En konkret aspekt är att invandringen till Finland växer. Enligt färsk beräkning är antalet invandrare, tillfälliga eller permanenta, uppe i 120.000. Och av dem vill närmare 10.000 använda svenska i vardagen och på fritiden – vilken potential för våra föreningar!

Förutom ökad kulturell och språklig mångfald finns det nya aktörer på föreningskartan, som numera bör ritas över hela globen. Den globala gränslösheten gör att vem som helst var som helst kan starta ett upprop, en påtryckningskampanj, en ny social rörelse. De nya sociala rörelserna styrs via andra, mindre hierarkiska sätt i stil med epostlistor, än de gamla folkrörelserna – detta enligt en färsk svensk studie ledd av **Erik Amnå**.

Inom olika sammanhang återopas vikten av att (det globala) civilsamhället finner och följer fungerande principer för partnerskap och spelregler; sociala kontrakt kunde vi kalla dem vare sig de heter Accord, Compact eller något annat. **John Seppänen** visar i sin artikel tydligt hur viktigt det är att medborgarorganisationer och myndigheter hittar varandra, på demokratins spelplaner och generellt inom frivilligarbete och serviceproduktion.

Vi upprepar gärna mantrat om en gränslös glob. Men det finns också gränser och avigsidor i dramat. Makten blir osynlig, övernationell, men ändå kännbar. Människo- och droghandeln ökar, de sociala klyftorna blir raviner och klimatförändringarna är här.

Tänk om vi kunde rättvisemärka människan! Där finns utmaningar för både nya och gamla rörelser, lokalt och globalt. Detta berör inte mig, kan någon tänka. Jo, det berör, för globen växer och krymper.

Björn Wallén

- 2 **Globen, gräsroten och gränsen**
- 4 **En Ifisk i ankdammen**
Träffpunkt för utlänningar med svenska som kontaktspråk
- 6 **Världen växer**
Hur påverkas organisationerna av gränslös rörlighet?
- 8 **Kontrakt mellan det offentliga och frivilliga**
SAG-samarbetsgruppen verkar för ökat medborgarinflytande
- 10 **Fotboll för in invandrarungdomarna i samhället**
BK-46 i Karis är en tvåspråkig och mångkulturell idrottsförening
- 12 **Rejäl handel – varför det?**
Rättvisemärkt och rejält, med etiska, globala och ekologiska dimensioner
- 17 **Caisa – kontakt mellan kulturer**
Internationellt centrum i Helsingfors stöder mångkulturell utveckling
- 18 **Impressions of Finland**
SSC-praktikanten Joy Gipson delar med sig av sina intryck
- 19 **SSC-nytt**
- 20 **Kolumnen**
Identitet

MENTORA

Svenska studieccentralens
nyhetstidning
6 årgången 2006
Utkommer med 4 nummer årligen

Svenska studieccentralen, centralkansliet
Nylandsgatan 17 B
PB 235, 00121 Helsingfors
Tfn: 09-612 90 70
Fax: 09-680 24 25
E-post: studieccentralen@ssc.fi

Björn Wallén
chefredaktör
bjorn.wallén@ssc.fi

Christina Lång
utbildningssekreterare (Nyland)
christina@ssc.fi

Frida Westerback
projektledare
De ungas akademi (DUA)
frida.westerback@ssc.fi

Sheila Liljeberg-Elgert
redaktionssekreterare
sheila.liljeberg@kolumbus.fi
mentora@ssc.fi

Pia Pettersson
layout, illustrationer
pia.pettersson@kolumbus.fi

Kim Österman
informatör, FSU
kim.osterman@fsu.fi

Anna-Karin Öhman
studiesekreterare
Österbottens regionkansli
Rådhusgatan 21 C, 65100 Vasa
Tfn: 06-320 41 50
E-post: ssc-vasa@ssc.fi

Beatrice Östman
studiesekreterare (Åboland)
Åbolands regionkansli
Auragatan 1 C, 20100 Åbo
Tfn: 02-251 60 60
E-post: ssc-abo@ssc.fi

Material kan skickas till red.sekr. helst per e-post till adressen mentora@ssc.fi eller till Mentora, Nylandsgatan 17 B, 00120 Helsingfors. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Omslagsfoto: Reilu kauppa

Foto: Björn Wallén

En **Ifisk** i ankdammen

Visste du att det finns upp till cirka 9.000 utlänningar i Finland med svenska som kontaktspråk? Hur fixar dessa sina sociala kontakter? Mentorats utsände träffade två företrädare för Ifisk – Gerd-Peter Lücke och Ketevan Liedepohja – för en liten pratstund i samband med bokmässan i Helsingfors.

BW: *Gerd-Peter, berätta litet om bakgrunden till Ifisk och dess profil.*

Gerd-Peter Lücke (G-P): Från en tysk bakgrund kom jag till Helsingfors via Åbo i början av 70-talet. Lärde mig svenska via Arbis, och min dåvarande finlandssvenska flickvän. Efter en längre finsk period återkom svenskan i samband med kulturhuvudstadsåret 2000 och namnsdagskalasen på Café Kafka.

Jag slogs av tanken på att det finns en hel del invandrare och andra utlänningar som har dragning till det finlandssvenska, av olika orsaker. Ett fondprojekt som skulle utreda behoven litet mer blev upptakten till det Internationella Finlandssvenska Kulturforumet Ifisk, som är en öppen arbetsgrupp för alla intressenter.

BW: *Varför registrerade ni er inte som en förening?*

G-P: Vi vill vara en modern organisation som jobbar flexibelt i nätverk utgående från individuella behov. Vi har stadgar, styrelse och bokföring som en vanlig förening, men vill inte låsa oss i det formella. Vi hakar på aktuella finlandssvenska arrangemang, nu senast bl.a. Föreningsfestivalen i Vasa.

BW: *Ketevan, hur kom du med i Ifisk?*

Ketevan Liedepohja (KL): Jag kommer från Georgien och lärde mig svenska via självstudier. Jag började på en av Folkhälsans babysimkurser och genom att sjunga svenska barnsånger för barn, med ordboken i andra handen!

Jag tycker att språket inte bara skall läras som språk, utan som kultur på originalspråk. Mina barn går nu i ett svenskt dagis, och jag läser Pippi Långstrump på svenska för dem. Ifisk kom sedan in i bilden via Gerd-Peter.

BW: *Hur beaktar Ifisk de aktivas varierande språkbakgrund och skiftande kunskaper i svenska?*

G-P: Vi har tre olika slag av medlemmar: de utlänningar som har stark svenska och svag finska (den största gruppen), de som kommer via Österbotten till övriga delar av Finland, samt utlänningar gifta med finlandssvenskar utan att själva aktivt tala svenska. För den som har stora språk-

*Jag upplever en sorts befrielse,
sover bättre och andas fritt via Ifisk.*

svårigheter är det sociala umgänget ofta begränsat, så för dem arrangerar vi fester och small talk-tillfällen, vilket speciellt kvinnorna uppskattar.

Ifisk satsar på individen eftersom alla invandrare har olika behov och utgångspunkter men också olika önskemål om vad de vill göra.

BW: Vill Ifisk påverka politiskt, t.ex. invandrapolitiken? Blir Ifiskare aktiva också i andra föreningssammanhang?

G-P: Ifisk har inte egen politisk intressebevakning; däremot önskar vi ju att våra medlemmar själva är aktiva. I nästa riksdagsval ställer tre kandidater upp inom olika partier. Vi brukar utöva upplysningsverksamhet om invandrarnas medborgerliga rättigheter och skyldigheter, vart man kan vända sig i olika fall.

Ifisk fungerar som en inkörsport till andra föreningar, Ifiskare är aktiva bl.a. i litteraturföreningar och i församlingsverksamhet.

BW: Ketevan, hur fungerar det för dig?

KL: Jag upplever en sorts befrielse, sover bättre och andas fritt via Ifisk. Via mina vänner får jag tips också om andra föreningar och får ett helt annat personligt nätverk än tidigare.

BW: Slutligen – några önskemål om samarbete med SSC?

G-P: Vi kommer gärna med på de kurser ni arrangerar. Det finns också behov av igångsättare bland oss, personer som kunde starta upp självhjälpsgrupper kring de frågor som berör invandrarnas – eller som vi säger blattarnas – individuella behov.

Såsom alltid gäller det att ta två steg framåt – och ibland ett bakåt – men vår betydelse i samhället ökar i takt med att antalet invandrare stiger i Finland.

Björn Wallén

Läs mer om Internationellt Finlandssvenskt Kulturforum på webben, adressen är www.ifisk.net

*För den som har stora språksvårigheter är
det sociala umgänget ofta begränsat, så
för dem arrangerar vi fester och
small talk-tillfällen*

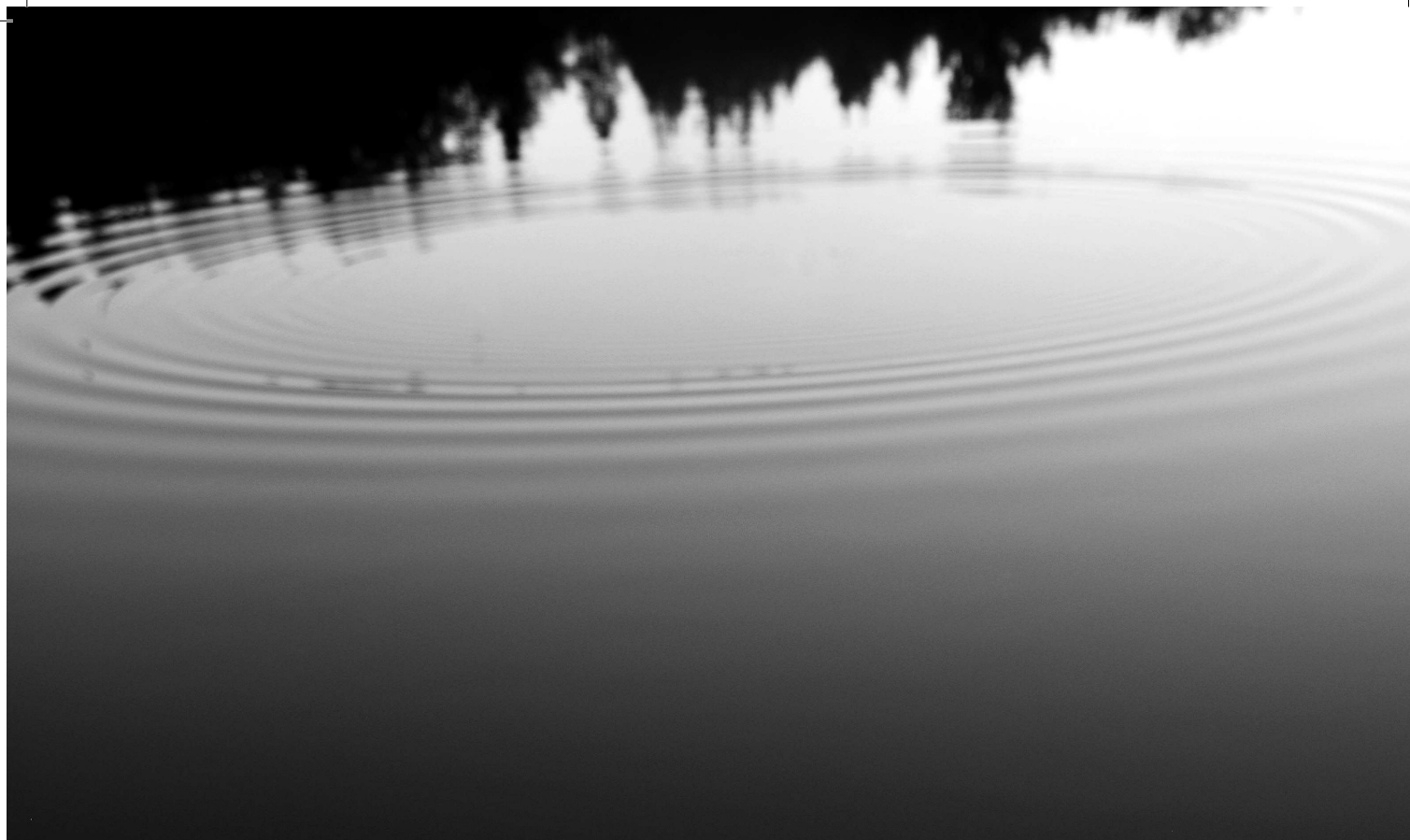

Foto: Pia Pettersson

Världen växer!

Världen växer – också organisationerna påverkas då avstånden krymper och arbetsmarknaden växer så att vår omgivning blir allt mer gränslös. Det finns många utmaningar, men också många möjligheter.

Förr rörde sig människor mindre. Visst reste de också då långa vägar ibland, till Amerika kanske, men överlag var man mindre rörlig. Det hade sina praktiska orsaker. Man förflyttar sig inte så lätt om häst är det huvudsakliga fortskaffningsmedlet eller ånglok eller ångbåt. Vi kan säga att bilen och flyget har utvidgat vårt revir. För att inte tala om informationsöverföringen via radio, TV och Internet.

Denna praktiskt tekniska förändring revolutionerar också samhället och organisationslivet. Arbetsmarknaden växer, vi kan utan större problem jobba inom Europas gränser. Det är lättare att studera utomlands. Varorna – och tjänsterna – importerar och exporteras allt lättare över de nationella gränserna.

Hur påverkas organisationerna?

När Finland gick med i EU betydde det att man ”institutionaliserade” denna ökade rörlighet. Reviret för t.ex. beslutsfattande förstörades radikalt. Mycket av det som påverkar vårt dagliga liv besluts nu i Bryssel. Avgörande beslut för den finländska landsbygden fattas inte längre nationellt utan på EU-nivå för att ta ett exempel. Och EU är inte den slutgiltiga beslutsfattaren. EU agerar i en globaliserad värld.

Vad vi behöver är kompetensskapande nätverk som gör att man kan dra riktiga slutsatser av det man ser i andra länder och kulturer.

Organisationerna står inte över detta. Vår verksamhet påverkas på många sätt av beslut som inte fattats i Finland. Om en förening vill sälja tjänster till kommunen så regleras det delvis redan av europeiska bestämmelser. Beskattningen av organisationslivet likaså.

Men det handlar inte bara om regler som kommer ovanifrån. Det finns också strukturer man kan arbeta inom på europeiskt plan. Och det finns resurser att få för detta, en uppsjö av EU-program. Och det finns otroligt mycket att lära av organisationsarbete i Europa och ute i världen.

Hur bör organisationerna agera i den nya miljön, om man vill undvika de negativa effekterna och ta vara på möjligheterna?

Utan samverkan ingen överlevnad

Min tro är – trots det ovan sagda – att det fortfarande är den lokala verksamheten som är viktigast. Utan samverkan människor emellan på lokal nivå, har en frivilligorganisation ingen möjlighet att överleva. Men den sanningen känner vi redan alla till. Eventuellt har vi till en del glömt den ibland.

Men det lokala räcker inte, det har det aldrig gjort, för framgångsrik verksamhet.

Det regionala är fortfarande viktigt liksom det nationella. Men i dagens läge är detta bara en del av de verksamhetsmöjligheter som erbjuds. Jag tror att det är svårt att säga i geografiska termer vilken som är den riktiga verksamhetsnivån. I stället skulle jag vilja föreslå några ”sökord”.

Påverkan

De flesta föreningar har något slags samhälleligt mål. Om inte annat så att se till att samhället ger organisationen överlevnadsmöjligheter. Men ofta har de gamla folkrorelserna mycket mer kvalificerade mål. Tänk bara på marthoras gamla strävan: bildning i hemmet. Eller ungdoms och nykterhetsrorelserna. För att inte tala om scouterna, 4H eller miljörorelsen, som har den internationella påverkan så att säga inbyggd.

Alla vill förbättra samhället på något sätt. Men eftersom besluten har flyttat längre bort så måste man påverka längre

bort. Så enkelt är det. Och för att ha chanser till det så måste man söka sina meningsfränder inom ett större revir. Man kan inte framgångsrikt påverka europeiska beslut om man bara representerar Finland. Man måste ha ett europeiskt nätverk eller en organisation bakom sig.

Att skapa de rätta fruktbara kontakterna i Europa, som vimlar av mer eller mindre seriösa nätverk är inte lätt. Men det är det man måste göra om man vill påverka.

Kunskap och idéer

Det finns en otrolig mängd kunskap och kompetens i de europeiska organisationerna. Och det finns fina idéer för verksamheten också i vårt land. Det är en otrolig uppslagsbok i föreningsverksamhet, speciellt om man tittar på hela världen. Att inte använda sig av kunskapen och de nya idéerna är dumt. Men å andra sidan: att göra det är svårt. Man kan aldrig kopiera något. Samhällena varierar för mycket för att man skall kunna dra slutsatsen att ”fungerar det i Österrike eller Bolivia så fungerar det säkert också här”. Men aha-upplevelserna man kan få är hisnande.

Vad vi behöver är något slags kompetensskapande nätverk som gör att man kan dra de riktiga slutsatserna av det man ser i andra länder och kulturer.

Resurser

Att samarbeta med folk som bor långt borta och pratar ett främmande språk är inte billigt, men rätt utfört så lönar det sig. Men man måste välja vad man verkligen satsar på. Och det finns också resurser att hämta. (Det sägs att det finns 700 olika fonder att söka från bara i Bryssel.) Man bör komma ihåg att man också kan utnyttja t.ex. europeiska pengar för lokal verksamhet, förutsatt att den sker i ett europeiskt sammanhang.

Vi lever i en brytningstid när det gäller föreningsliv. Det finns många utmaningar. Finansieringen av verksamheten är inte den minsta av dem.

Men samtidigt finns det otroliga möjligheter. De bara väntar på oss...

Peter Backa

Kontrakt mellan det offentliga och frivilliga

Frågor om medborgarinflytande har under de senaste åren varit aktuella inom statsförvaltningen. Hör medborgaren-projektet och politikprogrammet för medborgarinflytande har framför allt behandlat den enskilde medborgarens påverkningsmöjligheter. En del ministerier har gjort utredningar och strategier rörande medborgares och medborgarorganisationers möjligheter till inflytande.

SAG-samarbetsgruppen är en arbetsgrupp tillsatt av Finansministeriet, vars uppgift går ut på att komma fram med rekommendationer, modeller och god praxis för hur frivilligorganisationers synpunkter bättre kunde tas i beaktande i olika skeden av beredningsprocesser. I arbetsgruppen sitter representanter både från statsförvaltningen och från frivilligorganisationer. Själv har jag som praktikant och som del av denna arbetsgrupp bl.a. gått igenom internationella exempel på försök att förbättra möjligheterna till samarbete mellan den offentliga och den frivilliga sektorn.

Det finns en rätt bred skala av begrepp för att beteckna olika slags överenskommelser mellan den offentliga och frivilliga sektorn. Accord i Kanada, Compact i England osv. Jag använder mig här av ordet kontrakt, trots att det alltså inte är frågan om lagligt bindande kontrakt, utan snarare om deklamationer med en mer moraliskt bindande karaktär.

The Accord i Kanada

Det kanadensiska kontraktet för samarbete mellan förbundsregeringen och frivilligsektorn publicerades 2001, varefter kontraktet vidarearbetades till rekommendationer, s.k. Codes of Good Practice. Dessa rekommendationer innehåller förpliktelser för både förbundsregeringen och frivilligsektorn. Centralt i rekommendationerna är tryggheten av frivilligsektorns verksamhetsmöjligheter, t.ex. genom långsiktig finansiering. En regelbunden dialog sektorerna emellan och god praxis för konsultering från statsmaktens sida, är också saker som understryks. Frivilligorganisationerna ska å sin sida konsultera medlemmar och klienter och på så vis kunna uppvisa demokratisk representation och följdriktig verksamhet inom organisationen. Frivilligsektorn bör också leva upp till allmänt accepterade krav på finansiell administration och redovisning. Det bör också påpekas att kontrak-

tet och rekommendationerna skapats i kommittéer med lika representation från båda sektorerna och efter omfattande konsulteringar.

Kontraktet har mottagits och förverkligats i mycket olika grad, både inom förbundsregeringen och frivilligsektorn. På vissa håll har kontraktets principer inbakats i organisationers verksamhet, medan det på andra håll finns liten vetskap om saken. I synnerhet frivilligorganisationerna har mestadels rapporterat liten framgång eller ingen alls vid ibruktagandet av kontraktets rekommendationer.

Det kändaste exemplet av kontraktets effekter fick man 2004, då departementet Human Resources and Social Development gick in för att förnya ansökningsprocessen för finansiering av frivilligorganisationer. Många etablerade organisationer missgynnades av den snabbt genomförda reformen, men lyckades, delvis via uppmärksamhet i medierna, att kräva departementets ansvar för efterlevnad av kontraktets principer om långsiktig finansiering. Saken togs upp i kommittébehandling och resulterade i slutändan i bl.a. en handutsträckning till de missgynnade organisationerna samt tillsättandet av en medlartjänst för frivilligsektorn.

Ovannämnda händelse är ett exempel på vilka effekter ett kontrakt utan laglig bindandekraft kan ha, men visserligen också ett exempel på hur man nått framsteg genom en onödig konflikt som inte hade uppstått ifall man från departementets sida noggrannare hade beaktat förpliktelserna i kontraktet.

The Accord har kritiserats för att redan i begynnelskedet ha saknat tillräckligt politiskt stöd och att effekterna därför varit mer marginella än vad de annars kunde ha varit. Ett kontrakt på förbunds nivå är också oväsentligt för de organisationer som endast verkar lokalt eller regionalt. Kontraktet har inte konsekvent förts ner på lägre förvaltningsnivåer.

The Compact i England

Engelska Compact härstammar från 1998. Kontraktet är i stort sett likadant som den kanadensiska motsvarigheten och likväl utarbetat till allmänna rekommendationer som skall styra samarbetet sektorerna emellan. Till skillnad från sin kanadensiska kusin, har Compact dock redan i ett tidigt skede förts ner på lokal nivå.

Det är just på lokal nivå som de konkreta exemplen lättast går att finna. Övergång till mångårig finansiering, enklare ansökningsprocedurer, av kommunen ordnade kurser för frivilligorganisationers bruk etc. Detta betyder inte att den nationella nivån inte skulle vara av betydelse, effekterna tenderar bara att vara mer abstrakta och underliggande. Mycket handlar det dock om finansiering. Ett centralt ämne har varit finansieringen av också infrastrukturella kostnader, i motsats till finansiering av endast direkta kostnader för ett visst projekt. På denna punkt har också frivilligsektorn uppmanats till att noga ta i beaktande driftkostnaderna för verksamheten i sin helhet, för att undvika att sälja sina tjänster till ett för billigt pris.

Gällande finansieringen av arbetet kring kontraktet har man i England satsat mer resurser och över en längre tidsperiod, än vad man gjort i Kanada. Kontraktet har också aktivt utvecklats vidare genom omfattande konsulteringar för att förstärka kontraktets slagkraft och genom tillsättandet av en tjänst för övervakning och medling i konfliktsituationer. En förfrågan från 2005 avslöjade ändå att endast 15 % av de svarande från frivilligsektorn upplevde att kontraktet haft en betydande inverkan. Rekommendationernas allmänna karaktär har också kritiserats; ofta blir det i praktiken svårt att veta exakt hur rekommendationerna bäst borde tillämpas.

Partnerskapsprojektet i Danmark

I Danmark ingicks under åren 2003-2005 tre partnerskap på lokalnivå, som uppföljdes av Centret för frivilligt socialt arbete. Begreppet partnerskap har ofta använts i lite varierande bemärkelser. Frivilligcentret definierar ordet som utgående från likvärdigt samarbete två eller flera parter emellan. Detta betyder ett strukturerat, ömsesidigt fördelaktigt samarbete, där besluten fattas baserat på dialog och enighet.

Partnerskapsförsöken genomfördes i tre danska kommuner. I två av fallen ingicks partnerskapen mellan en kommun och en frivilligorganisation, medan det tredje fallet hade fler aktörer. Alla tre behandlade sociala frågor. Intressant i detta projekt var att två av partnerskapen ingicks före parterna hade beslutit om området för samarbete. Också i allmänhet visar projektet en rätt fördomsfri inställning hos de involverade, både på den kommunala och på den frivil-

liga sidan. Deltagarna i projekten var benägna att understrika själva processen i stället för resultaten och tyckte att de långsiktiga resultaten och bieffekterna av ett ökat samarbete var viktigare. Visserligen fanns en viss skepsis bland den kommunala ledningen, gällande grunderna för partnerskap med just en viss frivilligorganisation.

Alla partnerskapen utgick från skrivna partnerskapskontrakt, där man räknade upp parternas enskilda och gemensamma ansvarsområden. Också eventuell konfliktlösning och utträdande ur partnerskapet var beaktat i kontraktet.

Naturligtvis finns det vissa krav för ett lyckat partnerskap. En genuin vilja till partnerskap, beredskap att offra tid, beredskap till kompromisser och tillit parterna emellan, för att nämna några viktiga förutsättningar. Allra viktigast är kanske ändå finansiell oavhängighet. I partnerskapsprojektets exempel fall växlades inte pengar parterna emellan, vilket kan ha ökat känslan av likvärdighet. Det var också frågan om större kommuner och väletablerade frivilligorganisationer, så även den kunskapsmässiga likvärdigheten stod på god grund. Parternas lika resurser är ändå ingen självklarhet. Trots att de danska partnerskapen upplevdes som lyckade, finns det inga garantier för att ett formellt partnerskap alltid skulle vara den bästa formen för samarbete mellan en frivilligorganisation och en kommun.

Och till slut...

kan det konstateras att internationella jämförelser är lång ifrån problemfria. Olika länder har olika förvaltningsstrategier och olika politiska klimat. Det som fungerar i ett land fungerar inte nödvändigtvis i ett annat. I England och Kanada skapades kontraktet i ett klimat där frivilligorganisationerna var allmänt missnöjda med statens agerande. De engelska och kanadensiska kontraktet är också mer benägna att tala om frivilligorganisationerna som tjänsteproducenter. Det danska exemplet handlar visserligen om samarbete på en helt annan nivå, men man kan ändå urskilja ett ”mjukare” förhållningssätt till ämnesområdet.

Gemensamt för dessa exempel fall är att de alla betonar sektorernas gemensamma ansvar; det danska partnerskapsprojektet i termer av likvärdighet och enighet, de engelska och kanadensiska kontraktet i form av förpliktelser för båda parterna. Ett bättre förhållande och ett ökat samarbete kan inte uppnås ensam.

John Seppänen

Pol. stud., Finansministeriet

Mer information: <http://www.vsi-isbc.ca/> • <http://www.the-compact.org.uk/> • <http://www.frivillighed.dk/splash.php>

Fotboll för in invandrarungdomar i samhället

BK-46 i Karis är både tvåspråkig och mångkulturell, den fungerar på både svenska och finska och bland spelarna finns också invandrarungdomar från Kosovo och Irak. Här berättar fotbollstränaren Juhani Jäntti om sina erfarenheter.

De allra flesta känner till de fördelar som idrott och motion för med sig för människor i alla åldrar. Genom att röra på sig tar man hand om både sitt fysiska och psykiska välbefinnande, vilket förhoppningsvis tryggar en frisk morgondag.

För en klar majoritet av finländarna betyder motion gång, cykling eller annan individuell aktivitet, som kan utövas på egna villkor. Men i Finland finns över 200 000 registrerade fotbollsspelare och man beräknar att ytterligare lika många spelar fotboll i hobbyserier, skolor osv. Det innebär att fotboll kan titulera sig störst, bäst och vackrast, åtminstone då det gäller aktiv föreningsidrott.

I ett fungerande fotbollslag lär man sig vad hänsyn, respekt och teamarbete innebär. Dessa aspekter har den aktiva förstås nytta av i sitt dagliga liv i skolan och i arbetslivet och varför inte också i sina personliga relationer.

Fotboll som kontaktlänk

Vad många inte kommer att tänka på, är vilket fantastiskt instrument fotboll är för att forsla in invandrarungdomar i det finländska samhället. Rent geografiskt och historiskt är fotboll dessutom betydligt större och viktigare på de sydliga breddgraderna än i Finland. Om du är bra i fotboll, är du också en viktig person; denna nakna sanning gäller i de flesta kulturer i världen.

Undertecknad fungerar som tränare för Karisföreningen BK-46 och dess C-15 pojkar (födda 1991). Jag har följt med pojkarnas utveckling från att de var 6 år tills nu, då de står på gränsen till det vuxna livet som 15-16 åringar. Utmaningen har varit stor och jag har satsat en stor del av min fritid på denna underbara idrottsform och på dessa fina grabbar.

All verksamhet på två språk

Vi i BK-46 fungerar i en tvåspråkig miljö och jag är själv ansvarig för ett utbildningsprogram i språk på Lärkkulla i Karis. Kanske just därför har vi under alla dessa år lärt spelarna svenska respektive finska. All vår verksamhet sker på två språk och det är nog många föräldrar tacksamma för.

Men i vårt lag spelar också ungdomar från Kosovo och Irak. För dessa unga män har BK-46 och fotboll varit om möjligt ännu viktigare än för oss finländare. Det har varit en ypperlig möjlighet för dem att lära känna stadens ungdomar, lära sig finska och svenska, accepteras som en del av ett samfund - ja, helt enkelt som ett sätt att få en identitet som en framgångsrik ung man.

Kulturkrock?

Alltid har samarbetet mellan lagledningen, spelarna och hemmen inte varit helt smärtfritt. Vi finländare är kända

Vad många inte kommer att tänka på, är vilket fantastiskt instrument fotboll är för att forsla in invandrarungdomar i det finländska samhället

för vår punktlighet, medan man i många andra kulturer tar dagen som den kommer. Vi med våra deadlines, förfalldatum, personuppgifter och obligatoriska försäkringar kan verka pedantiska och icke-flexibla. Men man får ta seden dit man kommer och genom fotbollslaget får invandrarungdomarna lära sig att disciplin och ansvar är viktiga hörnstenar i vårt samhälle.

Togs emot med öppna armar

Vi är mycket tacksamma för att BK-46 tog emot oss med öppna armar och för att tränarna och lagledningarna verkligen vill satsa på pojkarnas fotbollskarriärer. Vi kommer från en släkt där många jobbat inom fotbollen, vissa till och med som ett yrke, berättar **Femi Bushi**, som kommer från Kosovo och vars söner Lirim (15 år) och Mergim (13 år) började i BK genast då familjen flyttade till Karis.

Femi Bushi har under många år levt tätt ihop med föreningen och följt sönnernas utveckling noggrant:

– Förstås är det inte enbart pojkarna som fått vänner, också vi föräldrar har fått nya vänner via fotboll. Hela vår integrationsprocess har blivit betydligt enklare tack vare föreningen. Det är också otroligt skönt att ha pojkarna med i fotboll; vi vet exakt vad de håller på med och var de befinner sig. Jag ser alltför många inaktiva ungdomar ute i samhället i dag, ungdomar som tyvärr sysslar med mindre vettiga saker.

Familjen Bushi fick också känna på sportens avigsidor i höstas, då äldre sonen **Lirim** bröt både skenbenet och vadbenet; något som tvingar honom till en lång paus.

– Nu börjar Lirim återhämta sig, men strax efter olyckan var det riktigt tungt. Hela familjen led med honom och jag ska heller inte sticka under stol med att vi hade och fortfarande har stora förväntningar på honom. Han är en mycket lovande spelare som kan bli något alldeles extra. Men då måste han förstås vara frisk, avslutar Femi Bushi.

Juhani Jäntti

Rejäl handel – varför det?

Många av oss känner säkert till Rejäl handel och rättvis varumärkning. I Finland arbetar Föreningen för främjandet av rättvis handel aktivt för att främja tillgången på rättvisemärkta produkter i vanliga livsmedelsaffärer. Efterfrågan har ökat betydligt under de senaste åren. Men vad innebär rättvisemärkta varor och rejäl handel globalt och lokalt?

Rättvisemärkt – vem bestämmer?

Rättvisemärkt är en oberoende etisk och social varumärkning med fokus på mänskliga rättigheter i fattiga utvecklingsländer. Det är ett handelssystem som bevisligen uppges leda till konkreta förbättringar för världens småbrukare.

Det här handelssystemet kontrolleras av tredje part, något som stärker dess förtroende bland konsumenten som trots allt står där med sitt tvivel. Och det är klart, betalar konsumenten ett märkbart högre pris för en vara som utlovar ett mervärde, så vill hon ha garantier för att pengarna inte hamnar i fel ficka. Någon gång i framtiden kanske vi har ett allmänt världshandelssystem där producenternas svaga ställning inte utnyttjas som idag. Vägen dit är lång och snårig. Alla små steg i rätt riktning är därför välkomna.

Rejäl handels växande marknadsandelar har haft den mycket viktiga effekten att allt fler företag nu vill följa efter, för att inte riskera bli hopplöst på efterkälken med samhällsansvarstänkandet. Oberoende om dessa företag väljer att ansluta åtminstone en del av sin u-landshandel till Rejäl handel, och därmed öka företagets utgifter genom den licensavgift som då uppstår, eller väljer att gå sina egna vägar med egna nya etiska märken att göra kända för konsumenten (också det kostar), så bottnar dessa strävanden alltid i en seger för Fair Trade - i Finland Rejäl handels - värderingar.

Rejäl handel är det enda handelssystemet i världen som förutom klara kriterier gällande den sociala och ekologiska välfärden i producentländerna också garanterar producenterna en extra ekonomisk bonus utöver intäkterna för för-

säljning - en bonus som är avsedd att stöda närsamhället demokratiskt. Med dessa pengar har tak reparerats, brunnar och skolor istandsatts.

Men det har framförts kritik i medierna mot att producenterna själva får välja vad som köps för bonusen, val som i våra västerländska ögon inte alltid upplevts tillräckligt ”goda” som t.ex. Indianbyn som prioriterade en TV. Varför inte öronmärka dessa pengar till utbildning istället? undrar vi kanske. Tja, varför inte? Det är ju inte helt osannolikt att beslutsfattarna i bergsbyn någonstans i Nicaragua har liknade tendenser som vi själva, till att prioritera ”skrytprylar” framom grundutbildning, å andra sidan kanske en enda stackars TV i en by också gör sin nytta.

Men det här är ett dilemma är som säkert inte är väldigt svårt att rätta till om så önskas. Det finns ett fungerande system för hur man i så fall går till väga. Tillsvidare betonar Fair trade vikten av när demokrati och rätten att välja själv. En desto angelägnare fråga är hur stor tröskeln kan vara för en fattig arbetare på en multinationell plantage, att ens komma på tanken om någon bonuspeng.

För de flesta fattiga producenter har inget val överhuvudtaget. Det är kanske onödigt långsökt att kräva godhet och rättvisa till 100 %, med mindre kan vi tro på nyttan av ett rättvisare handelssystem, som trots alla svårigheter ändå fungerar och ger konkreta resultat.

Frågan har också en stark ekologisk dimension, inte enbart för att Rejäl handel ställer de relevanta kraven också beträffande miljöhänsyn i produktionen. Men endast sådana samhällen som lyckas nå en grundläggande och självbärande ekonomisk trygghet och utbildning kommer att beakta ens

Rejäl handel är det enda handelssystemet i världen som förutom klara kriterier gällande den sociala och ekologiska välfärden i producentländerna också garanterar producenterna en extra ekonomisk bonus.

de medellångsiktiga ekologiska aspekterna, framom att skära av den kvist som de råkar sitta på. Därför är rättvis handel också seriöst en ekologisk fråga.

I Finland arbetar Föreningen för främjandet av rättvis handel aktivt för att främja tillgången på rättvisemärkta produkter i helt vanliga livsmedelsaffärer. De allra flesta varor är s.k. koloniala livsmedel så som kaffe, te och tropiska frukter.

Rejäl handel konkurrerar inte med vårt inhemska jordbruk. Det går utmärkt att äta närproducerade baslivsmedel och ändå understöda en rättvis handel beträffande sådana varor som vi inte kan odla här. Bland de nyaste produkterna finns också vin, juice samt textilier och fotbollar i mindre skala.

Mera makt åt småbrukarna

Rejäl handel innebär demokratisk handel med framförallt småbrukarna i utvecklingsländerna, genom att samarbeta inom större Rejäl handels odlarkooperativ med demokratiska spelregler. På så sätt har den enskilda producenterna mera att säga till om, jämfört med då handeln sker mera storskaligt och opersonligt via internationellt kontrollerade partihandlar där den enskilda odlarens röst saknar makt.

Rejäl handel stöder småföretagandet i fattiga länder ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Trots att försäljningen av Rejäl handels produkter växer starkt i västvärlden, så står många odlare i kö för att rymmas med i systemet. De ryms med en efter som efterfrågan på deras produkter växer.

I El Guabo-andelslaget för bananproducenterna i Nicaragua har andelen bananproducenter vuxit enligt följande: År 1998 då produktionen av Rejäl handels bananer inleddes var antalet producenter 14. År 2000 hade antalet vuxit till 100, och 2005 till 350 stycken. I skrivande stund är 360 bananproducenter anslutna till El Guobo Rejäl handels kooperativ, enligt **Heidi Korva**, informatör för Föreningen för främjande av rättvis handel i Finland - tack vare att konsumenterna köper mera rättvisemärkta bananer idag.

Internationellt samarbete

Varje land där det säljs Fair trade - rättvisemärkta produkter har en egen nationell förening som beviljar användarrättigheter för företag, övervakar märket i det egna landet och främjar försäljningen av rättvisemärkta produkter. Dessa finns till salu i 21 länder: 15 europeiska samt Australien, Japan, Kanada, Mexico, Nya Zeeland och USA. I Estland lanseras Rejäl handel inkommande vår (med draghjälp av vår finländska förening).

Foton: Reilu kauppa

Rejäl handel konkurrerar inte med vårt inhemska jordbruk. Det går utmärkt att äta närproducerade baslivsmedel och ändå understöda en rättvis handel av sådana varor som vi inte kan odla här.

Som samarbetspart till de nationella föreningarna fungerar FLO (Fairtrade Labelling Organizations international). FLO upprätthåller producentregistren, skapar de produkt-specifika kriterierna för nya Fairtrade produkter, definierar garantipriser för produkterna och söker nya producenter till Fairtrade systemet. FLO koordinerar också samarbetet med de nationella föreningarna för främjande av rättvis handel.

För övervakningen av Fairtrade kriterierna ansvarar sedan 2003 det oberoende bolaget FLO-Cert med ett sextital anställda i olika delar av världen, vilka regelbundet besöker och granskar de till Fairtrade anslutna andelslagen. I sådana fall där Rejäl handels-kriterierna inte uppfyllts har producenten uteslutits från det här handelssystemet. Kritik har framförts också gällande brister i kontrollen. Sådan kritik är dock ingen giltig orsak till att istället välja produkter som inte ingår i något etiskt, oberoende kontrollsystem alls.

Genom att handla Rejäl handels märkt stöder du följande:

- Arbetare och odlare i fattiga länder får skäligt betalt för det arbete de utför
- Du motverkar barnarbete. Rejäl handel förbjuder utnyttjande av barnarbetskraft. Barn får dock hjälpa till tillfälligt under skördetider.

- Du uppmuntrar ekologiskt odlande. Även om Rejäl handel inte kräver regelrätt ekologisk odling enligt internationell standard för ekoproduktion, så fästes uppmärksamhet vid ekologisk hänsyn. Producenterna måste för sin gård göra upp en miljöhandlingsplan, vars syfte är att förbättra miljöhänsynen. I de fall att Rejäl handels- produkten är ekologiskt odlad, som t.ex. en del kaffe, choklad, te och bananer, så är dessa förpackningar också märkta med ett skilt certifikat för kontrollerad ekoproduktion.

- Du understöder inte enbart odlaren, utan du medverkar också till att förbättra levnadsvillkoren i producenternas hela närsamhälle genom det Rejäl handels-tillägg som utbetalas till förmån för något gemensamt behov i samhället.

- Du främjar organisationsrätten och demokratin. Alla producenter som anslutit sig till Rejäl handel har möjlighet att demokratiskt avtala om handelsvillkoren och de sociala förhållandena.

- Du motarbetar diskriminering på grund av kön, hudfärg och tro .

- Du får produkter med god smak och av hög kvalitet.

Camilla Sederholm

Skribenten är ekologisk rådgivare på Marthaförbundet

Fairtrade:

Den första Rättvisemärkta produkten såldes i Holland år 1988 (kaffe)

Sedan dess har motsvarande föreningar för främjande av rättvis handel grundats i 14 länder i Europa, USA, Japan och Kanada.

"Fairtrade", i Finland "Rejäl handel" är i dag världens största, opartiska system för både främjande av mänskliga rättigheter och miljöhänsyn i fattiga länder.

Inom Fairtrade systemet utbetalas en extra bonus utöver produktpriset, som kommer hela det omkringliggande samhället eller byn till godo.

Föreningen för främjandet av Rättvis handel i Finland

Grundades 1988 av följande medlemsorganisationer: Internationella solidaritetsfonden, Kyrkans utlandshjälp, Centralen för utvecklingssamarbete KEPA, Världsbutikernas förbund, Finlands naturskyddsförbund och Finlands svenska Martha-förbund.

Senare har bl.a. följande organisationer anslutit sig: Finlands fackförbunds centralorganisation FFC, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC, AKAVA, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL, Servicefacket PAM, Centralorganisationen för andelslagen i Finland (sällskapet Pellervo), Marttaliitto, Finlands konsumentförbund, Finlands UNICEF-förening, Luonto-Liitto, Finlands studentkårers förbund (SYL).

Personalstyrkan på kansliet i Hagnäs, Helsingfors är idag 7 personer inklusive verksamhetsledaren Tuulia Syvänen. Föreningen Pro-rejäl handel har en personalstyrka på 1,5. Totalt jobbar 15 personer, däribland hälften praktikanter med olika kampanjer, projekt och information. Föreningens ordförande är Maj-Len Remahl.

-Intäkterna härstammade i början uteslutande på utvecklingsbistånd från Utrikesministeriet. I dagens läge är självfinansieringen drygt 50 %, och härstammar dels från medlemsorganisationernas medlemsavgifter, dels från de licensavgifter som de företag som anslutit sig till Rejäl handels villkor betalar för rätten att använda Rejäl handels märket. T.ex. för bananer är licensavgiften 3 cent per kilo sålda bananer. Också EU finansierar verksamheten (29 %) och utrikesministeriet med informationsstöd (20 %).

Varje vår och höst arrangeras Rejäl handels-veckorna under en två veckorsperiod.

Till Föreningen för främjandet av rättvis handel kan endast organisationer ansluta sig.

Privatpersoner som önskar understöda verksamheten kan ansluta sig till dotterföreningen Pro Rejäl handel r.f. (Reilun kaupan puolesta ry.)

Rejäl handels-produkterna

I Finland finns i november 2006 till salu 120 olika Rejäl handels produkter men det här sortimentet ökar i en rask takt nu. Dessa säljs i helt vanliga livsmedelbutiker inom alla affärskedjors sortiment, i världsbutikerna och Alko (har 8 olika Rejäl handels viner). Den inhemska försäljningen ökade ifjol i medeltal med 104 %, av vilka bananer, ananas, kaffe och te är de populäraste. I hela världen har efterfrågan ökat femfaldigt sedan 1997.

Till odlarna och arbetarna i producentländerna kanaliseras i fjol över 1 miljon euro extra intäkter på grund av Rejäl handelsförsäljningen enbart i Finland. 57 % av finländarna har åtminstone någon gång köpt en Rejäl handels-produkt Varje Rejäl handels produkt är försedd med Rejäl handels logo, som är densamma i alla länder förutom i Schweiz. Den nya logon togs i bruk i Finland år 2003.

Ytterligare information hittar du på www.reilukauppa.fi

Foton: Cassandra/Johnny Korkman

Caisa

– kontakt mellan kulturer

Det internationella kulturcentret Caisa finns vid metrostationen i Kajsaniemi i centrum av Helsingfors. Caisas mål är att stöda den mångkulturella utvecklingen i Helsingfors. Det sker främst genom olika evenemang, som är öppna för allmänheten och ger möjlighet till social växelverkan över de kulturella gränserna.

Caisa i ett nötskal

På Caisa ger man också gärna information till sina klienter om andra kulturer och om det finländska samhället. Tillsammans med Caisa kan olika organisationer och firmor planera kurser om växelverkan mellan olika kulturer. Utbudet av utbildning och kurser är mångsidigt. Caisa arrangerar ensamt eller tillsammans med olika organisationer utbildning och kurser för invandrare samt andra som är intresserade av invandringsprocesserna. Dessutom hyr Caisa ut sina utrymmen för kurser och klubbverksamhet.

Mångkulturellt och praktiskt

Caisas eget kurs- och utbildningsutbud behandlar mångkulturella och internationella frågor eller praktiska angelägenheter, t.ex. adb. På Infobankens webbsidor finns viktig information för invandrare om verksamheten och möjligheterna i det finländska samhället.

Internationell fostran

En del av Caisas kurser, bl.a. kurserna i mångkulturell och internationell fostran, är avgiftsfria för skolklasser och daghemsgrupper. Här kan man erbjuda ett verkligt mångsidigt programutbud. Under hösten 2006 har man t.ex. föreläst "Lejonets vishet" - sagoteater med berättelser från Ghana, nigerianska berättelser, danser och sånger samt sång och lek från Gambia för daghems- och lågstadiesbarn.

För skolklasser med barn i åldern 7-13 år erbjuds t.ex. dans och lek från Filippinerna, danser och sång från Asien, afro-

dans, nigerianska sånger och lekar m.m. Caisa erbjuder också en möjlighet för organisationer att gratis använda Caisas adb-klass och anlita Caisas adb-lärare för utbildning för grupper.

Samarbete med Cassandra rf

Flera kurser ordnas i samarbete med Cassandra rf: kurser i finska för invandrare, danskurser, klubbar och hobbyverksamhet. Caisa samarbetar också med Cassandra när man ordnar mångkulturella verkstäder för skolelever, daghemsgrupper och svenskspråkiga seniorgrupper, som också står på programmet. Klasserna som anmälts till verkstäderna deltar i två lektioner per vecka under fem veckors tid. Deltagarna bekantar sig med olika former av konst samt olika kulturer. Kurserna är avgiftsfria.

Internationellt vardagsrum för kvinnor

Tillsammans med Helsingfors stads personalcentral ordnas också avgiftsfria kurser i finska för invandrare på Caisa. Ytterligare arrangeras internationella litteraturkvällar, ett "internationellt vardagsrum" för kvinnor och mångkulturella frågestunder – i början av november var t.ex. temat för en frågestund "Mitt barn får ni inte!" – konserter, filmföreläsningar för både vuxna och barn samt konstutställningar m.m.

Caisas samarbetspartners 2006 är Global Music Centre, RASMUS-projektet, Cassandra rf, KEPA – Servicecentralen för utvecklingssamarbete, FACES-festivalen och AFAES ry Africans and African-Europeans Association.

Info: Det internationella kulturcentret Caisa:
Kulturproducent Michaela Stenbäck, michaela.stenback@hel.fi,
www.kulttuuri.hel.fi/caisa/infopankki_se

Cassandra rf: Verksamhetsledare Ritva Siikala
ritva.siikala@cassandra.fi, 09 -6841 4213
www.kassandra.fi/svenska/

“This part of our culture is already beautiful, practical and connects us to our roots, so why change it?”

Impressions of Finland

My name is **Joy Gipson**. I’m from Oregon in the U.S., and I’m visiting here in Finland for three months to try to create village partnerships between our two areas. I’ve been asked to comment on my impressions of Finland thus far, and how it differs from Oregon and the United States.

I’ve now been in Finland for a month and a half, and I can’t exactly say that I’ve uncovered the subtleties of the Finnish soul. But I have noticed two things that could be put together to indicate something unique. I should also mention that I’ve been in Swedish-speaking Finland almost the entire time, so perhaps I’m talking about the Swedish-Finnish soul here.

The very first thing that struck me about this place is that all the farmhouses are red – or at least 80% of them. And new houses are built more or less in the same style as the 150-year-old houses. I find this both beautiful and calming: there’s no evidence that anyone needs to prove anything to the rest of us regarding how wealthy or important they are. It’s as if people here collectively think, “This part of our culture is already beautiful, practical and connects us to our roots, so why change it? Let’s focus our innovation on things that are not yet right.”

This is of course not the case in the United States. New houses in Oregon get bigger and bigger, even those that are inexpensive and not very well made. The houses of the rich and richer are unimaginably huge. In general, these new houses in the U.S., being mass-produced by developers, are also not very unique and individual. However, the

flip side of this difference between Oregon and Finland is that there is much more variety and personal expression in the ways that people build, remodel and paint single houses in Oregon. There sometimes seems to be a drive to continuously change and improve, and no patience to stop and look around to see if we’ve already invented something that works well. Of course, we have no old traditions in housing style, so most towns have a mish-mash of Victorian, Ranch, Georgian, Arts and Crafts and ‘undefined’ styles. This frees people to experiment and do unusual things with their houses. Sometimes this creates a charming atmosphere, but often it simply looks ugly.

The other big difference that I’ve noticed has to do with how people drive. When someone is driving on a highway in Oregon and a faster driver comes up and passes them, the slower person speeds up. They often don’t even know they’re doing it – it’s automatic. There is possibly resentment that someone wants to go faster than they do, and possibly a little competitiveness. So imagine how relaxing it feels to me that drivers here politely move over to the edge of the road, and sometimes even slow down a little, when someone wants to pass them by.

I won’t theorize any more about what these differences mean; all I really know for sure is how they feel to me. But I suspect that others can also sense that these two things are evidence of some fundamental difference between our two cultures.

Skribenten Joy Gipson är praktikant på SSC.

25-26.1 **Organisationskonferens 25-25 januari i Tammerfors**

En organisationskonferens arrangeras av SSC tillsammans med Svenska Kulturfonden 25-26 januari utgående från Åbo Akademis Barometerstudie om finlandssvenskarnas föreningsvanor. Föredrag, workshops och diskussioner. Målgruppen är verksamhetsledare centralt och på distriktsnivå!

SSC flyttade in i Kulturhuset

Under sommaren har SSC flyttat in i Kulturhuset, som är det finlandssvenska webbhotellet och föreningsgarnas webbverktyg. SSC gör därmed sällskap med numera närmare 70 invånare, däribland Sång- och musikförbundet (FSSMF), Ny tid, Sfp och Papper. Utöver organisationer flyttar allt fler enkilda personer också in. Läs mer om Kulturhusets aktiviteter och möjligheter på webben på www.kulturhuset.fi och kom med i gänget!

A-vitamin är föreningens resursbank

Behöver din förening veta mer om föreningslag, information, ekonomi och ledarskap? A-vitamin är den samlade resursbanken där du centralt kan hitta råd och tips, nyttig information, underlag för kurser, diskussionsmaterial, allt konkret sammanställt med tanke på styrelsens arbete, ja vem som helst. Att göra upp en budget/verksamhetsplan, leda roliga möten, förbättra den interna/externa informationen etc. är frågor som alla föreningsaktiva berörs av.

I höst fylls materialet ut med C-modulen bl.a om eldsjäl, ledarens personliga utveckling och IT-tips. Läs och använd a-vitamins material på våra hemsidor www.ssc.fi

Metodcentret blir non-profit-bolag

Metodcentret MC har ombildats till ett non-profit aktiebolag inom Svenska folkskolans vänner. Detta för att bättre kunna ta olika sorters uppdrag -utvärderingar, processleda vid seminarier och möten, skapa utbildningspaket och andra tjänster skräddarsydda enligt olika organisationers behov. Ta kontakt! hälsar Marina Lindell, Koordinator

Metodcenter
Rådhusgatan 21 C
65100 VASA, Finland
Tel: +358 (0)6 320 4152, mobil: +358 (0)50 586 2136
Fax: +358 (0) 317 9005
marina.lindell@ssc.fi
www.methodcentre.com

Identitet

Under resor utomlands kommer man ofta i kontakt med nya bekantskaper och stöter på intressanta människooöden. En ofta förekommande fråga under dessa möten är: "Varifrån är du?" Vad är din identitet? För min del blir frågan ganska komplicerad att besvara. Utmaningen ligger i att på ett enkelt sätt förklara att jag är född i Etiopien och blev adopterad vid sex års ålder till en finlandssvensk familj i Finland.

Då man fortsätter och berättar att Finland har två nationella språk och att jag tillhör en minoritet som pratar svenska, märker man ganska snart att personen har svårigheter att förstå. Typisk fråga som uppkommer är: "Bor du i Sverige då?" Då gäller bara att andas djupt och förklara för tredje eller fjärde gången hur saken ligger till.

Ordet identitet kommer från latinets "identitas" som betyder "den samme" Om man skall försöka förstå identitet utifrån denna definition så betyder det ungefär att varje person skall vara den samme som den han eller hon var stunden eller dagen innan.

Varför är det så svårt att beskriva ens identitet? Möjligen kan det bero på att man måste ta i beaktande både ens bakgrund, personlighet och livserfarenheter. Alla dessa faktorer formar en människans identitet.

Således är min identitet en positiv och glad adopterad etiopisk-finlandssvensk ung kvinna. Min trygghet grundar sig på att jag står stadigt på både finlandssvensk och etiopisk jord. Jag känner mig stolt över att ha min etiopiska bakgrund och samtidigt min kulturella och språkliga identitet i finlandssvenskheten.

Under ett läger för barn i USA, där jag fungerade som ledare, kom jag i kontakt med de ansvariga för lägret. Vi hade många långa och givande diskussioner om identitetsfrågor, såsom kulturella skillnader och miljöns inverkan på skapandet av identitet. En av de ansvariga, förundrade sig över hur normal jag hade blivit, trots att jag hade vuxit upp i en vit familj!

Man kan fråga sig varför vi behöver en identitet? En förklaring kunde ligga i att människan ständigt söker efter bekräftelse och trygghet i livet. En del människor finner sin identitet i religionen, genom yrket, i sina konsumtionsvanor eller i sitt kön, och söker på detta sätt sin bekräftelse.

En identitet är lätt att känna igen om man sätter den i relation till någon annan eller annat. För att göra en identitet meningsfull måste man ställa den i motsats till någon eller något. Då kommer jag att tänka på hur jag upplevde min "återresa" till Etiopien, då jag som 23-åring besökte landet under två veckor.

Före resan hade jag en föreställning om att jag kommer att smälta in i människomassan och ingen kommer att märka att jag är från Finland. Jag antog att min identitet automatiskt skulle bli etiopisk. Dessvärre var mina antaganden helt fel. På grund av ringa kunskaper i landets språk, amarinja och mina västerländska klädsel, kände jag mig som 110-procentigt finlandssvensk.

Muluken Cederborg är avdelningssekreterare för KAVEN vid Åbo Akademi i Vasa, aktiv i kommunalpolitiken i Korsholm och styrelsemedlem i adoptionsorganisationen Interpedia.